Uutiset Talous

Puhelin: 010 665 3911
Sähköposti: al.talous@aamulehti.fi

Kolumni

MIKKO PULLIAINEN
mikko.pulliainen@aamulehti.fi

Uutta rautaa taivaalle

Berliinin ilmailunäyttelyssä saatiin esimakua suomalaisen ilmailun seuraavista jäähyväisistä, kun Finnair ilmoitti uusimmasta konetilauksestaan.

Vuodesta 2013 alkaen käyttöön tulevat viisi Airbus A321ER-konetta korvaavat lomalentojen Boeing 757:t – eli pian suomalaisyhtiön väreissä ei lennä ainoatakaan amerikkalaisvalmisteista matkustajakonetta. MD-11-rahtikoneiden ura saattaa jatkua.

228-paikkainen 757-200-kone ei ole järin miellyttävä matkustajille, ja Finnair lentää niillä sentään Aasiaan ja Keski-Amerikkaan asti.

Mikäli uusien A321ER-koneiden matkustajamäärä ei ole nykyistä A321-laivuetta suurempi, lomamatka muuttunee aavistuksen tilavammaksi.

Boeing 757 -konetta ei voi olla rakastamatta.

Toisaalta 757-200 on mainiota insinöörityötä; se lentää pitkälle, on tehokas ja kaunis. Vaikka aika on ajamassa koneesta ohi, ei sitä voi olla rakastamatta.

Tulevaisuudessa Finnairin matkustajia lennättävät siis ranskalaiset Airbusit ja brasilialaiset Embraerit. Toimitusjohtaja **Mika Vehviläinen** puhui tv-uutisissa ainoastaan yhdellä konetyypillä lentämisestä, mikä saattoi olla virhe tai jopa viittaus siihen, että loputkin Embraerit ulkoistettaisiin esimerkiksi Finncommille.

Talouselämässä taas Finnairin Kiinan-pomo **Mikko Rautio** haikailee suurempien koneiden perään. Tämä voisi tarkoittaa Airbusin A340-500 tai -600-koneiden hankkimista käytettyinä.

Suomalaisten vaatimaton 400 miljoonan euron konekauppa kalpenee Berliinin jättiuutisen rinnalla. Dubain öljysheikit nimittäin löivät pöytään yhdeksän miljardia pätäkkää kertoessaan, että Emirates ostaa Airbusilta 32 uutta A380-kaksikerrosjumboa. Aiemmat kaupat mukaan lukien Emiratesilla on vuoteen 2017 mennessä huikeat 90 A380-konetta.

Euroopalle tämä tekee huonoa, sillä tulevaisuudessa Dubaista voi tulla kaukoliikenteen kustannustehokas solmukohta, jota EU:n päästökauppavelvoitteet eivät rasita.

Katsokaapa joskus jättövanoja Tampereen taivaalla. Siellä painavat Emiratesin koneet, matkalla Dubaista USA:n itärannikolle.

Isoympyräreitti on pelottava asia.

Nyt **Seuraa tätä:** Jatkuuko nousu? Luvassa euroalueen huhtikuun teollisuustuotannon tilasto ja kotimaisen kaupan huhtikuun liikevaihtokuvaaja.

Päivän sitaatti: Metsäteollisuuden muutos olisi voinut alkaa jo 10–15 vuotta sitten. Mutta alalla on tiettyä laumasieluisuutta. Kukaan ei lähtenyt irtiottoon, kun ei ollut pakko.

AINOMAIJA HAARLA
Tekniikan akatemian toimitusjohtaja Talouselämässä 11.6.

Arvio: Euro ja dollari ensi vuonna yhtä vahvoja

KONSULTTIYHTIÖ. Yhteisvaluutta euron arvo jatkaa heikkenemistään ja saavuttaa Yhdysvaltain dollarin ensi vuonna, arvioi brittiläinen Centre for Economics and Business Research (CEBR) tuoreessa katsauksessaan.

Konsulttiyhtiön pääjohtaja **Douglas McWilliams** pitää todennäköisenä, että koko euron taru on ennen pitkää lopussa.

– Se voi tapahtua pian, tai 5–10 vuoden kuluttua. Siihen saakka varmaa on vain se, että euro pysyy heikkona.
STT, AFP/LONTOO

Mistä kysymys

Miten tekniikka voi lähteä ihmisestä?

ILARI CEDER
Aamulehti

Suomalaiset ja ulkomaalaiset tutkijat ovat yhteistyössä kirjoittaneet kirjan *Ihminen ja teknologia – Hyvän vuorovaikutuksen suunnittelu*. Kirja pyrkii auttamaan yrityksiä ihmislähtöisessä tuotesuunnittelussa.

Mitä on ihmislähtöinen vuorovaikutussuunnittelu, VTT:n erikoistutkija Jaana Leikas?

– Kun tuotteita on perinteisesti suunniteltu, on lähdetty ensin teknisestä innovaatiosta. Vasta sitten käyttäjiltä on kysytty oikeista käyttökokemuksista. Ihmislähtöisessä suunnittelussa lähdetään ihmisten arjesta.

Eikö kaiken teknisen suunnittelun pitäisi lähteä käyttäjän näkökulmasta?

– Tekniset kehitysaskeleet ovat edelleen tärkeitä. Ilman tekniikasta lähtevää suunnittelua käyttäisimme edelleen kirjoituskoneita.

Millaisia tuotteita ihmislähtöisellä suunnittelulla syntyy?

– Esimerkiksi robottien suunnittelussa on lähdetty teknologiasta. Myöhemmin robottien käyttäjät on otettu suunnitteluun. Vanhusten kotiavussa robotteja voidaan käyttää vaikka kylvettämisessä. Vanhuksen intimiteettiä kunnioitetaan, ja kotona asumisen aikaa pidennetään.

Millaisia nykytuotteita vuorovaikutteisella suunnittelulla pitäisi kehittää?

– Kännykät palvelevat hyvin niiden suuria käyttäjäryhmiä. Vanhetessa näkökyky ja sorminäppäryys voivat kuitenkin heiketä. Kännykäteollisuudessa pitäisi kiinnittää enemmän huomiota käyttäjälähtöisesti näihin ryhmiin.

Osataanko tällaista suunnittelua Suomessa?

– Uskon, että yrityksillä on haluja ihmisistä lähtevään suunnitteluun. Se on kilpailuvaltti, mutta yrityksillä ei ole ollut osaamista siihen, miten käyttäjiä huomioitaisiin paremmin.

Emil Bobyrev

Tutkimuksessa kansainvälisyys ja yhteistyö ovat elinehtoja, korostaa professori Moncef Gabbouj. TTY:n signaalinkäsittelyn laitos on koonnut vierailijoistaan kunniataulun.

Akatemiaprofessori aikoo palata piirustuspöydän ääreen

Tietotekniikka: Moncef Gabbouj kehittää järjestelmää, joka ymmärtää kuvakysymyksiä

MIKKO PULLIAINEN
Aamulehti

Jos Moncef Gabboujin visio toteutuu, internetistä voi hakea tietoa myös kuvan tai äänen avulla.

Ehkä joskus tulevaisuudessa ulkomainen turisti kävelee Tampereen katuja, ja huomaa yhtäkkiä mielenkiintoisen näköisen rakennuksen. Matkailija kaivaa esiin älypuhelimensa, ottaa kuvan rakennuksesta ja lähettää kuvan sellaisenaan internetiin.

Pian hän saa vastauksen hakukoneelta: kyseessä on Tampereen taidemuseo. Hakukone kertoo aukioloajan, pääsymaksun, esillä olevan näyttelyn ja muun tarvittavan tiedon. Ja tämä kaikki ilman, että turistimme pitäisi tietää rakennuksen *nimeä* hakukonetta varten.

Tämä visio on vielä kaukainen, mutta Tampereen teknillisen yliopiston professori **Moncef Gabbouj** ja hänen tutkimusryhmänsä painavat tosissaan töitä, jotta se joskus toteutuisi.

Kova laitos

Viime tiistaina TTY:n signaalinkäsittelyn laitoksen professori Gabbouj liittyi arvostettuun kerhoon, kun Suomen akatemia valitsi hänet akatemiaprofessoriksi kaudelle 2011–2015.

Laitosta ei parane aliarvioida, sillä Gabboujin lisäksi **Yrjö Neuvo** ja **Jaakko Astola** ovat ponnistaneet laitokselta akatemiaprofessoreiksi. Laitos kuuluu myös Suomen akatemian huippuyksikköjen joukkoon.

Gabboujin mukaan nimitys lisää laitoksen ja yliopiston mainetta ja näkyvyyttä sekä parantaa tutkimusmahdollisuuksia.

– En enää opeta täysipäiväisesti, joten aikaa tutkimukselle ja väitöskirjatyön ohjaamiselle jää enemmän.

Itse tutkimustyön luonne muuttuu kunnianhimoisemmaksi, ja pikaisen kaupallistamisen paine vähenee.

– Nyt voimme ottaa enemmän riskejä ja tehdä pitkäaikaisempaa tutkimusta. Tiedemaailmassa tämä tarkoittaa yli kymmentäkin vuotta.

Gabbouj aikoo palata takaisin piirustuspöydän ääreen, aloittaa tieteen perusasioista ja yrittää löytää jotain todella uutta.

Pitkä projekti

Gabbouj visioi järjestelmää, joka pystyy hallitsemaan laajoja kokonaisuuksia kuvaa, ääntä ja videota. Lisäksi järjestelmän tulee olla älykäs, eli se kehittää itse itseään käyttäjien palautteen perusteella.

– Ajattele vaikka hakusanaa ”apple”. Kun syötät sen nykyiseen hakukoneeseen, tuloksena voi olla hedelmä tai teknologiayhtiö.

Tähtäimessä on *sisältöpohjainen indeksointi*, siis tietokanta, joka ei perustu tekstiin. Hakuja voi toki tehdä tekstillä, mutta siis myös kuvilla, videolla tai äänitiedostolla.

Toteutuessaan tämä olisi hienoa, mutta vaikeaa se totisesti on.

– Tarvitaan paljon signaalinja kuvankäsittelyä sekä asioiden yhdistelyä, sillä yritämme ymmärtää, miten ihmisaivotkin toimivat.

Edessä on vuosien urakka.

– Rakennamme monimutkaista ja valtavaa petoa.

Ansioluettelo

Moncef Gabbouj

Syntynyt 1962 Tunisiassa.
Tekniikan tohtori Purduen yliopistosta 1989.
Tampereen teknilliseen korkeakouluun (nyk. yliopisto) 1990.
Professori signaalinkäsittelyn laitoksella vuodesta 1998.
Suomen akatemian akatemiaprofessori 2011–2015.

”Pitäkää osaajista tiukasti kiinni”

MIKKO PULLIAINEN
Aamulehti

Moncef Gabboujin tutkimusryhmä on jo olemassaolollaan eräänlainen rekrytoinnin mestarinäyte. Professori itse tuli Yhdysvalloista Suomeen jo 20 vuotta sitten, ja viime vuosina ryhmässä on työskennellyt yhteensä 15 kansallisuutta.

– Tulevaisuudessa Tampereen pitää varmistaa, että lahjakkaat ihmiset pysyvät alueella. Ei ole mitään takeita siitä, etteivätkö tutkijat lähtisi muualle, jos katsomme vain sisäänpäin, Gabbouj varoittaa.

Kyse ei ole pelkästään palkasta, vaan yliopiston maineesta ja tutkijan mahdollisuudesta rakentaa tulevaisuutta Suomessa pidemmällä tähtäimellä.

– Tällöin ulkomaiset tutkijat ovat Suomen hyödyksi pidempäänkin kuin sen 3–4 vuotta, jonka väitöskirjan tekeminen kestää.

Aikanaan Gabboujin kulttuurishokki oli se ilmeinen: kelit olivat ankaria ja päivät pimeitä. Toisaalta TTY oli vastaanottavainen työympäristö, eikä byrokratia vaivannut.

– Kun keskittyy positiivisiin asioihin ja yrittää ystävystyä paikallisten kanssa sekä sopeutua yhteiskuntaan, ongelmat ovat pieniä, Gabbouj linjaa.

Ålandsbanken aikoo panostaa sijoituspuolelle

Uusiin tehtäviin: Leena Honkasalo-Lehtisen tehtävänkuva laajenee Ålandsbankenissa

MIKKO PULLIAINEN
Aamulehti

Ålandsbankenin Tampereen konttorin pankinjohtaja 1995 **Leena Honkasalo-Lehtinen** on nimitetty pankin Suomen liiketoiminta-alueen apulaisjohtajaksi.

Muuttuuko Ålandsbankenin organisaatio nyt laajemminkin?

– Organisaatiomuutos koski koko konsernia. Toiminnan tehostamiseksi otettiin käyttöön koko konsernin kattavat konserni- ja esikuntatoiminnot. Samalla määriteltiin tarkemmin pankin liiketoiminta-alueet Suomi, Ruotsi ja Ahvenanmaa.

– Vastaan edelleen myös Tampereen konttorista.

Mitä Suomen apulaisjohtajan toimenkuvaan kuuluu, ja miten jaatte tehtävät Suomen johtajan Anne-Maria Saloniuksen kanssa?

– Koska organisaatiouudistuksemme on niin tuore, tarkka tehtävänjako Anne-Maria Saloniuksen kanssa on vasta selkiytymässä. Maantieteellisesti minua ovat lähimpänä Turun, Paraisten ja Vaasan konttorit.

– Tässä vaiheessa toimimme tiiviinä johtoryhmänä.

Lisääntyvätkö kiireet, kun vanhan homman lisäksi tulee koko joukko uusia?

– Kiire ja matkapäivät lisääntyvät. Työpisteeni tulee kuitenkin jatkossakin säilymään Tampereella.

– Onneksi Tampereen konttorissa on ammattitaitoinen henkilökunta, jolle voi luottavaisin mielin delegoida tehtäviä.

Pekka Saarinen/Aamulehti

Leena Honkasalo-Lehtinen on nimitetty Ålandsbankenin Suomen liiketoiminta-alueen apulaisjohtajaksi.

Konsernin tuoreimman tulostiedotteen mukaan pankkitoimintaa rasittavat erityisesti alhaiset markkinakorot ja ohuet marginaalit. Koska EKP pitänee ohjauskorkonsa matalalla vielä hyvän aikaa, millä mielellä katsotte Suomen pankkitoiminnan tulevaisuuteen loppuvuoden ja ensi vuoden alkupuolen osalta?

– Suomen pankkijärjestelmä on vakaalla pohjalla ja pankit vakavaraisia. Ålandsbankenissa me näemme tulevaisuuden valoisana. Kuluvan vuoden operatiivinen tulos tulee olemaan hieman parempi kuin viime vuonna.

– Toiminnallista kasvua haemme suuntaamalla asuntorahoituksesta entistä enemmän sijoituspuolelle.

Onko suomalaisten ja suomenruotsalaisten pankkialan ihmisten välillä kulttuurieroja?

– Enpä ole mitään suuria kulttuurieroja huomannut. Olemme tähänkin asti tehneet töitä hyvässä yhteishengessä.

Seuraako pankinjohtaja pörssikursseja myös kesäloma-aikana?

– Toki kesälomankin aikana seuraan markkinoiden tapahtumia.

Mitä harrastatte?

– Matkustan, harrastan liikuntaa eri muodoissa ja luen paljon. Olen pari vuotta sitten suorittanut HHJ-tutkinnon ja olen mukana myös Yrityskummien toiminnassa.

Minkä kirjan luitte viimeksi?

– **Liza Marklundin** kirjan ”Paratiisi”.

Kuka

Leena Honkasalo-Lehtinen

1958 syntyy Tampereella.
1985 kauppatieteiden maisteri Turun kauppakorkeakoulusta.
1985 töihin Kansallis-Osakepankkiin.
1988 naimisiin. Kaksi lasta, syntymävuodet 1991 ja 1998.
1995 Ålandsbankenin Tampereen konttorin pankinjohtajaksi.
2010 Ålandsbankenin Suomen apulaisjohtajaksi. Jatkaa myös Tampereella.